

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/117/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5815206401
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5815206401.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Gabriely Veselovej, v právnej veci žalobkyne: V. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. N. W. XX, XXX XX C., právne zastúpená: ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Závodská cesta 3911/24, 010 01 Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovaným: 1/ Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, 2/ Slovenská republika - Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, v spore o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, o odvolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 5C/307/2015-155 zo dňa 09.01.2019 a o odvolaní žalovaného 2/ proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 5C/307/2015-179 zo dňa 06.03.2019, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 5C/307/2015-155 zo dňa 09.01.2019 vo výroku II., ktorým okresný súd rozhodol, že žalovaný 2/ je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 13.172,91 Eur spolu s 5,05% úrokom z omeškania ročne do zaplatenia, v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, a vo výroku V., ktorým žalobkyni priznal proti žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, p o t v r d z u j e.

Rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 5C/307/2015-155 zo dňa 09.01.2019 v častiach výrokoch nenapadnutých odvolaním ponecháva n e d o t k n u t ý.

Krajský súd dopĺňací rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 5C/307/2015-179 zo dňa 06.03.2019, p o t v r d z u j e.

Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému 2/ nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v rozsahu 100%.

O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom konanie proti žalovanému 1/ zastavil. Ďalej rozhodol, že žalovaný 2/ je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 13.172,91 Eur spolu s 5,05% úrokom z omeškania ročne do zaplatenia, v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Žalovanému 1/ priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Žalobkyni priznal proti žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Žalobou podanou na súd dňa 11.11.2015 sa žalobkyňa, po pripustení jej zmeny na pojednávaní dňa 04.10.2017, proti žalovaným domáhala zaplatenia istiny 20.772,91 Eur spolu s úrokom z omeškania 5,05% ročne počnúc od 28.10.2015 do zaplatenia v lehote do 1 mesiaca od právoplatnosti rozsudku.

Žalobu odôvodnila tým, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ SR, Úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor ekonomickej kriminality Dolný Kubín, sp. zn. ČVS: ORP-2234/2-OSV-NO-2004 zo dňa 09.02.2006 bolo vznesené proti žalobkyni obvinenie pre trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť tým, že mala vyhotoviť zápisnicu zo zasadnutia výboru TJ MOTOR-YACHT Námesťovo s dátumom konania 20.03.2000, v zmysle ktorej výbor prijal uznesenie, ktorým žalobkyňu splnomocnil na zabezpečenie znaleckých posudkov, podpísanie kúpno-predajných zmlúv a návrhu na vklad do katastra nehnuteľností v plnom rozsahu a v mene spoločnosti TJ MOTOR YACHT, potom na základe tejto fiktívnej zápisnice uzavrela dňa 30.08.2002 v Námesťove kúpnu zmluvu a synovi Q. W. predala za 5.790 Sk nedokončenú rekreačnú chatu TJ MOTOR YACHT Námesťovo súp. č. XXXX postavenú na pozemku zobrazenom ako parc. č. KN 22/5 v k.ú. B., zapísanú na LV č. XXXX a toho istého dňa v Námesťove uzavrela aj druhú kúpnu zmluvu a synovi J. W. predala za 66.310 Sk rekreačnú chatu TJ MOTOR YACHT Námesťovo s.č. 2262 postavenú na pozemku parc. č. KN 22/6 v k.ú. B., zapísanú na LV č. XXXX. Proti uvedenému uzneseniu o vznesení obvinenia podala žalobkyňa sťažnosť dňa 21.02.2006 (a doplnenie sťažnosti), kde mala poukázať na to, že nevyhotovila fiktívnu zápisnicu tak, ako sa to uvádza v uznesení o vznesení obvinenia. Uznesením okresného prokurátora zo dňa 07.07.2006, sp. zn. 2Pv 398/2005 bola sťažnosť žalobkyne zamietnutá. Dňa 06.09.2012 bola Okresnou prokuratúrou Námesťovo vznesená proti žalobkyni obžaloba pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona. Rozsudkom Okresného súdu Námesťovo sp. zn. 6T/101/2012 zo dňa 16.05.2013 bola oslobodená spod obžaloby s odôvodnením, že skutok nie je trestným činom. Proti rozsudku podal v neprospech žalobkyne ako obvinenej prokurátor sťažnosť, pričom uznesením Krajského súdu Žilina sp. zn. 2To/97/2013 zo dňa 27.11.2013 bolo odvolanie prokurátora zamietnuté. Nárok na náhradu škody si žalobkyňa uplatnila s poukazom na ustanovenie § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. formou majetkovej ujmy, ktorá vznikla z dôvodu vedeného trestného stíhania voči jej osobe v rozsahu náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 3.172,91 Eur a formou nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla zásahom do jej základných práv priznaných Ústavou podľa § 17 ods. 2 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. vo výške 17.600 Eur. Po vykonanom dokazovaní okresný súd konštatoval, že v prípade žalobkyne bolo trestné konanie skončené vydaním rozsudku Okresného súdu Námesťovo 6T/101/2012 zo dňa 16.05.2013, ktorým bola oslobodená spod obžaloby podľa § 285 písm. b/ Trestného poriadku, pretože skutok nie je trestným činom, z čoho je zrejmé, že predpoklad o spáchaní trestného činu sa nenaplnil. Žalobkyňa má preto nárok na náhradu škody (§ 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.) z dôvodu, že bola spod obžaloby oslobodená a za takúto škodu zodpovedá štát. Judikatúra dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v danom prípade neviaže na (ne) správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. Okresný súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobný návrh žalobkyne je dôvodný, keďže je nepochybné, že žalobkyňa si zvolila v trestnom konaní obhajcu - JUDr. Igora Müllera, konateľa a advokáta, advokátskej kancelárie ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Žilina, Závodská cesta 3911/24. Obhajca vyfakturoval tarifnú odmenu za poskytnutie právnych služieb v celkovej výške 3.172,91 Eur, ktoré žalobkyňa uhradila dňa 09.06.2008 (formou preddavku na trovy obhajoby - 96.000 Sk). Spôsobená škoda je v priamej príčinnej súvislosti so všetkými rozhodnutiami vydanými v trestnom konaní (uznesením o vznesení obvinenia a rozsudkom, ktorým bola oslobodená spod obžaloby), pretože ku škode spočívajúcej najmä v trovách obhajoby pri ďalších úkonoch trestného konania by nebolo došlo, ak by nebolo vydané uznesenie o vznesení obvinenia, ale ani vtedy, ak by uznesenie o vznesení obvinenia bolo na základe sťažnosti obvinenej prokurátorom zrušené. Ak preto v trestnom konaní fyzická osoba vynaložila náklady na trovy obhajoby smerujúce k odstráneniu nežiaducich právnych dôsledkov na ňu ako obvinenú, štát zodpovedá za takto vzniknutú škodu podľa § 1 písm. a/, § 3 ods. 3 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z.. Okrem istiny žiadala žalobkyňa priznať aj príslušenstvo pohľadávky a to úrok z omeškania od 28.10.2015 do zaplatenia vo výške 5,05 % ročne, o ktorom súd rozhodol podľa § 517, ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/95 Z. z.. Úrok z omeškania bol priznaný odo dňa nasledujúceho po odstúpení žiadosti žalobkyne žalovanému 2/ a to prípisom zo dňa 27.10.2015, kedy žalobkyňa zároveň nadobudla vedomosť o tom, že jej nárok sa neuspokojí. Vychádzajúc z ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. je okresný súd názoru, že v súdnej veci iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, preto žalobkyni s prihliadnutím na kritéria § 17 ods. 3 zákona

č. 514/2003 Z. z., priznal aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur. Výšku takto určenej (morálnej) nemajetkovej ujmy považuje súd za primeranú s prihliadnutím na osobu žalobkyne, ktorá bola osobou spoločensky činnou, pôsobiacou v oblasti vodných športov a organizujúcou podujatia na celosvetovej a európskej úrovni na Oravskej priehrade, z organizovania ktorých bola po vedení trestného stíhania vyradená a to nielen pri organizovaní podujatí, ale aj stratou kontaktov s osobami pôsobiacimi v oblasti vodných športov. Žalobkyňa má preto nárok popri skutočnej škode aj na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000 Eur, ktorú považuje za primeranú na zadosťučinenie. Jej výšku súd určil tak, že za každý rok vedeného trestného stíhania prináleží žalobkyňi náhrada vo výške 1.000 Eur a v zostatku náhrada zohľadňuje v rozsudku menované aspekty trestného konania, ktoré sťažili jej obvyklý spôsob života a zasiahli sféru spoločenského uplatnenia a súkromný života a tiež prostredie, v ktorom žalobkyňa dovtedy žila a pracovala. Vo zvyšnej časti okresný súd žalobu zamietol. Žalovaný 2/ vzniesol námietku premlčania, ktorú súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bol doručený žalovanému 2/ dňa 02.10.2015, pričom rozsudok, ktorým bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby nadobudol právoplatnosť dňa 27.11.2013. Od tohto momentu začala plynúť trojročná premlčacia lehota, ktorá uplynula dňa 27.11.2016. Žalobkyňa si nárok uplatnila včas, pričom je bez právnej relevancie, či žalobkyňa si svoj nárok uplatnila u nepríslušného orgánu - Ministerstva spravodlivosti SR, pretože v zmysle § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. je zrejmé, že ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného (t.j. žalobkyňu), pričom účinky podania žiadosti zostávajú zachované. Ministerstvo spravodlivosti návrh žalobkyne postúpilo žalovanému 2/ a to aj potom, čo po prvom postúpení im návrh na predbežné prerokovanie nároku bol vrátený - naposledy dňa 20.10.2015, no napriek tomu žalobkyňa podala svoj návrh na predbežné prerokovanie nároku 02.10.2015 - teda včas. Na základe späťvzatia žaloby (na pojednávaní dňa 04.10.2017) okresný súd konanie proti žalovanému 1/ podľa § 145 ods. 1 CSP (za jeho súhlasu prednesenom v jeho vyjadrení) zastavil. V pomere medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ súd priznal nárok na náhradu trov konania žalovanému 1/ vychádzajúc z ustanovenia § 256 ods. 1 CSP. Zastavenie konania procesne zavinila žalobkyňa, preto žalovanému 1/ ako protistrane vznikol nárok na náhradu trov. Žalovaný 1/ si uplatnil nárok na náhradu trov konania, preto mu súd náhradu trov priznal v plnom rozsahu. V pomere medzi žalobkyňou a žalovaným 2/ súd žalobkyňi ako úspešnej strane sporu s poukazom na § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov v rozsahu 100%.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal žalovaný 2/ v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti výroku II., ktorým súd žalovaného 2/ zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobkyňi sumu 13.172,91 Eur spolu s 5,05% úrokom z omeškania ročne do zaplatenia v lehote do 30 dni od právoplatnosti rozsudku, ako aj proti výroku V., ktorým súd priznal žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol. Má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie neobstojí, nakoľko nárok uplatnený žalobkyňou nemá oporu v zákone č. 514/2003 Z. z., z dôvodu absencie nezákonného rozhodnutia, ktoré by bolo právnym základom pre dôvodnosť uplatneného nároku. V danom prípade uznesenie o vznesení obvinenia nie je nezákonné a teda ani titul náhrady škody nie je daný. Nie každé uznesenie o vznesení obvinenia je nezákonné len preto, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní skutku sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila (porovn. napr. Ústavný súd SR - 11. ÚS 163/13, str. 7 ods. 8). Závery súdu o tom, že uznesenie o vznesení obvinenia treba považovať za nezákonné z dôvodu, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený, nemajú oporu v zákone. Zákon č. 514/2003 Z. z. vymedzuje striktné a jednoznačne, aké rozhodnutie možno považovať za nezákonné. Nezákonným rozhodnutím je iba právoplatné rozhodnutie, ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, čo sa v danom prípade nestalo. Dovoľuje si poukázať na tú skutočnosť, že prijatím správnych právnych záverov, prezentovaných súdom prvej inštancie by bolo nutné dospieť k nevyhnutnému záveru, že nezákonný bol nielen postup orgánov činných v trestnom konaní, ale aj trestného súdu, ktorý pri predbežnom prejednaní obžaloby obžalobu neodmietol, trestné stíhanie V. W. nezastavil a ani vec nevrátil prokurátorovi, či neprijal iné rozhodnutie predpokladané v ustanoveniach v § 241 Trestného poriadku. Vo vzťahu k priznaniu nároku uplatneného žalobkyňou ďalej uvádza, že súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal so skutkovými tvrdeniami žalovaného 2/, že vykonané dôkazy nepreukazujú existenciu následkov a príčinnej súvislosti medzi vydaním uznesenia o vznesení obvinenia a tvrdenými následkami, ktoré by zakladali právo na priznanie peňažnej náhrady. V tomto smere trpí rozhodnutie súdu prvej inštancie ďalšou vadou, nakoľko súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Bolo potrebné teda preukázať, či tvrdenia žalobkyne o dopadoch trestného stíhania na zdravie, vzťahy, postavenie žalobkyne preukazuje nejaký dôkaz

objektívneho charakteru, pričom takýto dôkaz nebol žalobkyňou predložený napriek tomu, že dôkazné bremeno spočívalo na žalobkyňi. Teda skutočnosti uvádzané žalobkyňou ohľadne nemajetkovej ujmy žalobkyňa nijako objektívne a hodnoverne nepreukázala. Zároveň nepreukázala ani príčinnú súvislosť medzi jej samotným trestným stíhaním a ňou uvádzanou ujmu. Vo vzťahu k argumentácii súdu v odôvodnení napádaného rozsudku, totiž že žalobkyňa má nárok aj na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000 Eur, ktorú považuje súd za primeranú na zadosťučinenie a jej výšku súd určil tak, že za každý rok vedeného trestného stíhania prináleží žalobkyňi náhrada vo výške 1.000 Eur, žalovaný 2/ uvádza, že na priznanie nároku na nemajetkovú ujmu nemá a nemôže mať vplyv súdom poukazovaná dĺžka trestného konania, nakoľko žalobkyňa neodvodzuje svoj nárok na náhradu škody titulom dĺžky konania, t.j. nesprávneho úradného postupu, ale podľa výslovného znenia žaloby z titulu nezákonného rozhodnutia. Taktiež k priznanej výške náhrady škody titulom vynaložených trov právneho zastúpenia opakovane namieta priznané trovy trestného konania, najmä potrebnosť a dĺžku porád s obhajcom, ako aj správnosť ich výpočtu, aj ich výšku, pričom má za to, že aj tu je rozhodnutie súdu arbitrárne a nepreskúmateľné, nakoľko súd sa nezaoberal ním napádanou správnosťou jeho výpočtu v zmysle osobitného predpisu. Záverom poukazuje aj na nesprávnosť výroku V. napadnutého rozsudku. Súd z nepochopiteľných dôvodov priznal žalobkyňi proti žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom v zmysle § 255 ods. 1 CSP jej mohol priznať nárok na náhradu trov v rozsahu jej čistého úspechu, ktorý v žiadnom prípade nepredstavoval 100%, keďže v časti o zaplatenia sumy 7.600 Eur súd žalobu zamietol. Vo výroku I. rozsudku súd prvej inštancie konanie voči žalovanej Slovenskej republike zastavil. V tejto súvislosti žalovaný 2/ uvádza, že predmetný výrok nebol napadnutý odvolaním s tým, že v zmysle ustanovenia § 379 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP, je odvolací súd viazaný rozsahom odvolania okrem prípadov špecifikovaných v tomto ustanovení. Na základe uvedeného má za to, že pokiaľ odvolaním nebol napadnutý výrok rozsudku Okresného súdu Námestovo o zastavení konania voči Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR, došlo k zastaveniu konania aj voči žalovanému 2/, ktorým je tá istá Slovenská republika, len za ňu koná Generálna prokuratúra SR. V tomto smere sa dovoľáva zásad ustanovených v § 230 a 159 Civilného sporového poriadku, ktoré jednoznačne vylučujú súbežné aj opakované konanie a rozhodnutie v tej istej veci. Má za to, že momentom, keď nadobudol právoplatnosť zastavujúci výrok I. predmetného rozsudku, je meritorne rozhodnuté celé konanie a vo veci už nemožno ďalej konať a rozhodovať. Odvolaním napadnuté výroky sa tak stávajú bezdôvodnými a právne nadbytočnými. S poukazom na všetky vyššie uvádzané dôvody navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietne, nakoľko uplatnený nárok nemá oporu v zákone a nebol preukázaný, ako aj, že už došlo k právoplatnému zastaveniu konania voči žalovanému - Slovenskej republike.

3. Okresný súd Námestovo vydal dňa 06.03.2019 dopĺňací rozsudok č. k. 5C/307/2015-179, ktorým doplnil rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 5C/307/2015-155 zo dňa 09.01.2019. Dopĺňacím rozsudkom doplnil výrok II. rozsudku Okresného súdu Námestovo zo dňa 09.01.2019 a to tak, že žalovaného 2/ zaviazal zaplatiť žalobkyňi sumu 13.172,91 Eur spolu s 5,05% úrokom z omeškania ročne od 28.10.2015 do zaplatenia, v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Z obsahu vydaného rozsudku č. k. 5C/307/2015-155 vyplýva, že do druhého výroku rozsudku sa nepremietlo rozhodnutie súdu o dátume, kedy malo nastať omeškanie žalovaného 2/ a odkedy má žalobkyňi zaplatiť priznaný úrok z omeškania z dlžnej (priznanej) sumy. Vzhľadom na to, že prvostupňový súd nerozhodol o celej prejednávanej veci - o okamihu, kedy došlo k omeškaniu žalovaného 2/, s ktorým dátumom je spojená povinnosť zaplatiť priznané úroky z omeškania z dlžnej sumy, preto vydal podľa § 225 ods. 1 a 2 veta prvá CSP dopĺňací rozsudok, ktorým nárok (ustálenie okamihu omeškania žalovaného konkrétnym dátumom) stanovil a priznal. O tomto nároku súd rozhodol podľa § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.. Úrok z omeškania bol priznaný odo dňa nasledujúceho po odstúpení žiadosti žalobkyne žalovanému 2/ a to prípisom zo dňa 27.10.2015, kedy žalobkyňa zároveň nadobudla vedomosť o tom, že jej nárok sa neuspokojí.

4. Aj proti dopĺňaciemu rozsudku podal žalovaný 2/ v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol. Mám za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie neobstojí, nakoľko nárok uplatnený žalobkyňou je neopodstatnený. V celom rozsahu v tomto smere odkazuje na predchádzajúce odvolanie žalovaného 2/ zo dňa 01.03.2019 a s poukazom na všetky tam uvádzané dôvody navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietne, nakoľko uplatnený nárok nemá oporu v zákone a nebol nijako preukázaný, ako aj, že už došlo k právoplatnému zastaveniu konania voči žalovanému - Slovenskej republike. Zároveň spochybňuje aj predmetný dátum

(28.10.2015), od kedy súd priznal predmetný úrokom z omeškania, nakoľko prípis žalovaného 2/, že žiadosť žalobkyne sa neprerokuje, bol až zo dňa 06.11.2015.

5. Žalobca sa k podaným odvolaniam vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Odvolanie podané žalovaným 2/ považuje v celom rozsahu za nedôvodné, stotožňuje sa s názorom súdu, že nárok žalobkyne uplatňovaný v konaní bol dôvodný, nakoľko na základe zistených skutočností je nepochybné, že sú naplnené všetky predpoklady pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Žalovaný 2/ vo svojom odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti, ktoré by viedli k osvojeniu si názoru, že odvolanie je podané dôvodne, práve naopak opakuje svoje argumenty a námietky vznesené už počas prvoinštančného konania, s ktorými sa súd už v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadal. V uvedenom prípade poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, z ktorej vyplýva, že zákon č. 514/3003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a zmene niektorých zákonov zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Za nesporné možno považovať, že voči žalobkyňi bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie, proti ktorému podala včas sťažnosť, ktorá však bola zamietnutá a následne bola podaná obžaloba, spod ktorej bol žalobkyňa ako obžalovaná oslobodená, a teda bola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalobkyňi bola spôsobená ujma v takej intenzite, práve v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím, že samotné konštatovanie porušenia práva nebolo možné považovať za dostatočné zadostučinenie. Rovnako sa žalobkyňa nestotožňuje s názorom žalovaného 2/, že dĺžka trestného konania nemá vplyv na nemajetkovú ujmu, veď práve neprimerane dlhé trestné stíhanie samo o sebe spôsobuje morálnu ujmu a zásah do osobnostných práv jednotlivca, a o to viac v prípade, keď sa trestné stíhanie neskončí odsudzujúcim rozsudkom. Rovnako sa žalobkyňa nestotožňuje s názorom žalovaného v rade 2/, že zastavením konania vo vzťahu k žalovanému v rade 1/ bolo zastavené aj konanie voči žalovanému v rade 2/. Uvedená konštrukcia nemá oporu v zákone. V konaní nebolo možné, aby v mene SR vystupovali dva subjekty a prirodzene muselo byť konanie voči jednému z nich zastavené. Vo vzťahu k priznanej náhrade trov vo výške 100% má zato, že súd postupoval správne, keď žalobkyňi priznal plnú náhradu trov právneho zastúpenia, nakoľko v časti majetkovej ujmy boli plne úspešné, a teda nám prináleží náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 100%. Nemajetková ujma je na posúdení súdu a v tejto časti súd nie je viazaný petitom, a preto od čiastočného neúspechu v časti nemajetkovej ujmy nemôže dôjsť ku zníženiu pomeru náhrady trov právneho zastúpenia. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žalobkyňa navrhuje, aby súd odvolanie žalovaného 2/ ako nedôvodné zamietol a žalobkyňi priznal náhradu trov konania a právneho zastúpenia.

6. Žalovaný 2/ podaním zo dňa 05.04.2019 doplnil svoje odvolanie. Predmetné odvolanie doplnil vo vzťahu k úrokom z omeškania, kde namieta rozpor s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia, sa dlžník dostáva do omeškania. V tomto smere poukazuje na ustálenú rozhodovaciu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutia sp. zn. 7MCdo 16/2011, 6 Cdo 185/2011, 1 Co 15/1997), pričom odchylenie sa od tejto ustálenej rozhodovacej judikatúry, v tomto rozsahu súd neuviedol a ani nezdôvodnil.

7. Žalobkyňa sa k doplnenému odvolaniu žalovaného 2/ vyjadrila prostredníctvom právneho zástupcu nasledovne. Odvolanie žalovaného 2/ voči predmetnému rozsudku, ktoré bolo podané riadne a včas nezahŕňalo odvolací dôvod smerujúci voči priznaným úrokom z omeškania. S poukazom na citované ustanovenie Civilného sporového poriadku sa preto domnieva, že doplnením odvolania žalovaný 2/ rozširuje ním podané odvolanie a v ňom uvedené odvolacie dôvody. Takéto rozširovanie odvolania je absolútne neprípustné, keďže žalovaný 2/ tak urobil až po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie opravného prostriedku. Za predpokladu, že odvolací súd akceptuje doplnenie odvolania uvádza, že právnu argumentáciu žalovaného 2/ vo vzťahu k úrokom z omeškania považuje za nesprávnu. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. S poukazom na uvedené sa stotožňuje s právnym posúdením veci prvostupňovým súdom, keďže v danom prípade si žalobkyňa uplatnila svoj nárok u žalovaného v rade 2/ žiadosťou o

predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pričom podaním žalovaného 2/ zo dňa 20.10.2015, doručeného právnomu zástupcovi žalobkyne dňa 27.10.2015 bola táto vyzozumená, že jej nárok nebude uspokojený. Vzhľadom na predmetné oznámenie je namieste priznanie úrokov z omeškania odo dňa nasledujúceho po doručení predmetného oznámenia, v dôsledku čoho je nevyhnutné dospieť k záveru, že oba rozsudky Okresného súdu Námestovo sú v súlade s citovaným ustanovením zákona č. 514/2003 Z. z.. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti navrhuje, aby odvolací súd doplnenie odvolania žalovaného 2/ odmietol a potvrdil rozsudok Okresného súdu Námestovo zo dňa 09.01.2019, sp. zn. 5C/307/2015-155 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Námestovo zo dňa 06.03.2019, sp. zn. 5C/307/2015-179 a žalobkyni priznal náhradu trov konania a právneho zastúpenia.

8. Krajský súd konštatuje, že doplnenie odvolania žalovaného 2/ zo dňa 05.04.2019, doručené súdu 08.04.2019 (podľa elektronickej doručky na č. I. 205) bolo podané po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania. V zmysle § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Lehota na podanie odvolania začala plynúť v zmysle 362 ods. 1 CSP v deň nasledujúci po dni doručenia rozsudku okresného súdu. Podľa elektronickej doručky na č. I. 182 bol dopĺňací rozsudok doručený žalovanému 2/ dňa 18.03.2019. Posledný deň lehoty na podanie odvolania alebo doplnenia odvolania tak pripadol na deň 02.04.2019. Doplnenie odvolania bolo súdu doručené dňa 08.04.2019, čo je po uplynutí zákonom stanovenej lehoty. Navyše doplnenie odvolania bolo vyhotovené dňa 05.04.2019, čo značí, že aj jeho samotné spísanie bolo po uplynutí zákonom stanovenej lehoty. Na základe uvedeného sa odvolací súd vo svojom rozhodnutí ďalej týmto doplnením odvolania už nezaoberal.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že ostatné odvolania boli podané stranou v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok a dopĺňací rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 219 ods. 3 CSP) v napadnutých častiach rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil z dôvodu ich vecnej správnosti. V ostatných odvolaniach nenapadnutých častiach zostáva rozsudok nezmienený.

10. V zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. V zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. V zmysle ust. § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

13. Odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie prejednávanej veci a vecne správne rozhodol. Rozhodnutia prvostupňového súdu zodpovedajú zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. V odôvodnení svojich rozhodnutí uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Odôvodnenie rozhodnutí okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd.

14. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia krajský súd uvádza nasledovné:

15. K zodpovednosti štátu za vzniknutú škodu okresný súd základ nároku považoval za daný tým, že žalobkyňa bola spod obžaloby v zmysle § 285 písm. b/ Trestného poriadku oslobodená bez uznania viny, pretože skutok, pre ktorý bola stíhaná, nie je trestným činom. Žalobkyňa má preto nárok na náhradu

škody (§ 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.) z dôvodu, že bola spod obžaloby oslobodená a za takúto škodu zodpovedá štát. Odvolací súd poukazuje na argumentáciu uvedenú v napadnutom rozsudku, a teda na ustálenú súdnu prax (rozsudok NS SR zo dňa 30.03.2011 sp. zn. 3Cdo/194/2010), v zmysle ktorej zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím, vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Táto zásada bola vyjadrená už vo viacerých skorších rozhodnutiach, ktoré sa týkali náhrady škody spôsobenej štátnym orgánom v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Rozhodovanie súdov sa ustálilo medzi iným na názore, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby má podľa § 1 - 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (R 35/1991).

16. Odvolací súd je názoru, že právoplatné oslobodenie obvinenej spod obžaloby v trestnom konaní bez ďalšieho v danom prípade zakladá dôvod založený na tom, že došlo tak k zrušeniu uznesenia o začatí trestného konania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Je ustálenou súdnou praxou, že podľa zákona č. 58/1969 Zb., resp. podľa zák. č. 514/2003 Z. z. zodpovedá štát i za škodu, ktorá bola spôsobená začatím (vedením) konania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom. Keďže zák. č. 58/1969 Zb., resp. zák. č. 514/2003 Z. z. tento nárok výslovne neupravuje, vychádza sa z analogického použitia najbližšej úpravy, ktorou je úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, i keď rozhodnutie, ktorým bolo trestné konanie začaté, nebolo pre nezákonnosť zrušené. Neposudzuje sa tu správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní (nejde o nesprávny úradný postup), ale rozhodujúci je výsledok trestného konania. Zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu totiž zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená (pozri rozsudok Najvyššieho soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 4705/2007 z 28. januára 2010). K rovnakému záveru dospel aj Najvyšší súd SR, ktorý v uznesení sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 uviedol: „Pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť.“

17. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. účinného od 1. júla 2004 a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinného do 30. júna 2004. Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená, a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté súdnou judikatúrou v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 15/2009) a svojou rozhodovacou činnosťou ho v prevažnej miere potvrdzuje aj ústavný súd (napríklad III. ÚS 117/06, I. ÚS 320/2016, I. ÚS 395/2016 a iné). (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 540/2016-33 zo dňa 13. decembra 2016)

18. Z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania (ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným) rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 540/2016-33 zo dňa 13. decembra 2016)

19. Žalobkyňa si zvolila v trestnom konaní obhajcu - JUDr. Igora Müllera, konateľa a advokáta, advokátskej kancelárie ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Žilina, Závodská cesta 3911/24. Obhajca vyfakturoval tarifnú odmenu za poskytnutie právnych služieb celkovo 3 172,91 Eur, ktoré žalobkyňa uhradila dňa 09.06.2008. Okresný súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že spôsobená škoda žalobkyňi je v priamej príčinnej súvislosti so všetkými rozhodnutiami vydanými v trestnom konaní

(uznesením o vznesení obvinenia a rozsudkom, ktorým bola oslobodená spod obžaloby), pretože ku škode spočívajúcej najmä v trovách obhajoby pri ďalších úkonoch trestného konania by nebolo došlo, ak by nebolo vydané uznesenie o vznesení obvinenia, ale ani vtedy, ak by uznesenie o vznesení obvinenia bolo na základe sťažnosti obvinenej prokurátorom zrušené.

20. Odvolací súd uvádza, že každý proti komu je vedené trestné stíhanie má právo dať sa zastúpiť právnym zástupcom z radov advokátov. Žalobkyňa v trestnom konaní toto svoje právo využila, aby mala účinnú možnosť brániť sa proti vznesenému obvineniu. K prevzatiu obhajoby došlo dňa 13.06.2008 po tom, čo proti žalobkyni bolo vznesené obvinenie pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, kde horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby bola 5 rokov. Ak niekto v trestnom konaní vynaložil náklady na trovy obhajoby smerujúce k odstráneniu nežiaducich právnych dôsledkov na neho ako obvineného, štát zodpovedá za takto vzniknutú škodu podľa § 1 písm. a/, § 3 ods. 3 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z..

21. Po preštudovaní spisu sa odvolací súd zhoduje s názorom okresného súdu, že obhajca vykonal všetky ním vyúčtované úkony právnej služby v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Odvolací súd sa stotožňuje aj s vyúčtovaním náhrady za stratu času a náhradu cestovných výdavkov podľa vyúčtovania (bod 11, 34 a 35 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Ich vznik v súvislosti s úkonmi právnej služby mal aj odvolací súd preukázaný obsahom pripojeného trestného spisu č. k. 6T/101/2012 a tiež dokladom - cestovným príkazom a technickým preukazom.

22. Na základe vyššie uvedeného tak náhrada škody z titulu trov právneho zastúpenia žalobkyne v trestnom konaní č. k. 5T/101/2012, na ktorú je potrebné zaviazat' žalovaného 2/ predstavuje aj podľa odvolacieho súdu sumu 3.172,91 Eur.

23. Okrem istiny okresný súd priznal žalobkyni aj príslušenstvo pohľadávky a to úrok z omeškania od 28.10.2015 do zaplatenia vo výške 5,05% ročne, o ktorom súd rozhodol podľa § 517, ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/95 Z. z.. Úrok z omeškania bol priznaný odo dňa nasledujúceho po odstúpení žiadosti žalobkyne žalovanému 2/ a to prípisom zo dňa 27.10.2015, kedy žalobkyňa zároveň nadobudla vedomosť o tom, že jej nárok sa neuspokojí. Žalovaný 2/ vo svojom odvolaní spochybňuje predmetný dátum 28.10.2015, od kedy súd priznal predmetný úrokom z omeškania, nakoľko prípis žalovaného 2/ podľa jeho názoru, že žiadosť žalobkyne sa neprerokuje, bol až zo dňa 06.11.2015. Odvolací súd uvádza, že v danom prípade si žalobkyňa uplatnila svoj nárok u žalovaného 2/ žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pričom podaním žalovaného 2/ zo dňa 20.10.2015 (č. l. 65), doručeného právnemu zástupcovi žalobkyne dňa 27.10.2015 bola upovedomená, že jej nárok nebude uspokojený. Žalobkyňa sa tak o neuspokojení nároku dozvedela už dňa 27.10.2015. Vzhľadom na túto skutočnosť jej okresný súd správne priznal nárok na náhradu úroku z omeškania od dňa 28.10.2015.

24. Žalobkyňa si okrem trov právneho zastúpenia v súvislosti s vedením trestného konania, ktoré skončilo oslobodením spod podanej obžaloby, uplatnila aj nárok na tzv. morálnu - nemajetkovú ujmu vo výške 17.600 Eur. Odvolací súd uvádza, ako už bolo vyššie spomenuté, ak sa trestné stíhanie skončilo inak než právoplatným odsúdením, je zodpovednosť za ním spôsobenú nemajetkovú ujmu zodpovednosťou za nezákonné rozhodnutie, podmienka zrušenia rozhodnutia o vznesení obvinenia je splnená oslobodením obžalovanej spod obžaloby. Peňažná náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej vedením takéhoto trestného stíhania, alebo jeho neprimeranou dĺžkou patrí obvinenej za splnenia jedinej podmienky, ktorou je, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu.

25. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ukážu ich predpoklady neskôr ako mylné a nesprávne. Ak má byť jednotlivец povinný sa takýmto úkonom vôbec podrobiť, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nepáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený. Nie je pritom rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie potvrdilo (Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 554/04 zo dňa 31. marca 2005).

26. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je v zákone systematicky upravená v § 17 ods. 2 - 4 pod názvom „Spôsob a rozsah náhrady škody“. Toto systematické zaradenie spôsobuje, že na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné hľadieť ako na súčasť širšie chápaného pojmu škoda, a zároveň je z neho zrejmé, že pre nastúpenie zodpovednosti za nemajetkovú ujmu sa prvý predpoklad zodpovednosti „právne kvalifikovaná skutočnosť“ vykladá a aplikuje zhodne ako v prípade zodpovednosti za škodu (špeciálna úprava zodpovednosti za nemajetkovú ujmu v tomto zákone vylučuje v rovnakej otázke aplikáciu ustanovení občianskeho zákonníka o náhrade nemajetkovej ujmy). Tomu nasvedčujú aj závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: „Nemožno akceptovať názor, podľa ktorého treba rozlišovať nezákonnosť uznesenia pre účely náhrady majetkovej a nemajetkovej ujmy. Koncepcia a zmysel všetkých ustanovení určitého zákona musia byť totiž rovnaké a nemožno ich rozdeľovať podľa povahy uplatneného nároku; tiež v aplikačnej praxi by takéto delenie spôsobovalo značné ťažkosti.“ (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/145/2011 zo dňa 12. decembra 2012)

27. Podľa názoru odvolacieho súdu ak sa v trestných konaniach skončilo trestné stíhanie inak než právoplatným odsúdením, dĺžka trestného konania je významným faktorom ovplyvňujúcim intenzitu zásahu do práv obvineného. Zbytočné prieťahy dĺžku konania iba znásobujú, iný nesprávny úradný postup (napr. pri vykonaní jednotlivého úkonu) rovnako jeho intenzitu zvyšuje. Zodpovednosť za nesprávny úradný postup môže nastúpiť v trestnom konaní, ktoré sa skončilo (ale i neskončilo) právoplatným odsúdením obvineného. Aj o nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom, spočívajúcom v zbytočných prieťahoch v konaní, rozhoduje súd v občianskom súdnom konaní. Pritom sám zbytočné prieťahy neposudzuje, vychádza z výsledkov vybavenia sťažnosti obvineného, uvedených v § 9 ods. 2, 3 zákona. Ani tieto ustanovenia však nebránia súdu posudzovať celkovú dĺžku trestného stíhania z hľadiska jeho primeranosti (posudzovanie primeranosti celkovej dĺžky trestného konania nie je výslovne zverené inému orgánu). Neprimerane dlhým trestným stíhaním môže totiž byť aj trestné konanie, v ktorom sa nevyskytli súvislé prieťahy považované (iným orgánom) za zbytočné. Aj vedenie trestného konania s neprimeranou dĺžkou predstavuje nezákonný zásah do práv obvineného, pretože k tejto situácii môže dôjsť aj napriek tomu, že v konaní nedošlo k obdobiam úplnej nečinnosti (zbytočným prieťahom), či k nerešpektovaniu lehoty pre vykonanie úkonu.

28. Odvolací súd poukazuje na argumentáciu žalobkyne vo svojom vyjadrení kde uviedla rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Apicella v. Taliansko: „Neprimeraná dĺžka konania znamená pre sťažovateľa morálnu ujmu a žiadne dôkazy sa v tomto ohľade nevyžadujú.“ Podľa názoru ESLP sa nemajetková (morálna) ujma nepreukazuje, vzniká samotným porušením základných práv a slobôd a súd špecificky v prípade neprimeranej dĺžky konania iba celkom výnimočne nepriznáva zadostučinenie v peniazoch.

29. Okresný súd žalobkyni s prihliadnutím na kritéria § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., priznal aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur. Výšku takto určenej (morálnej) nemajetkovej ujmy považuje súd za primeranú s prihliadnutím na osobu žalobkyne, ktorá bola osobou spoločensky činnou, pôsobiacou v oblasti vodných športov a organizujúcou podujatia na celosvetovej a európskej úrovni na Oravskej priehrade, z organizovania ktorých bola po vedení trestného stíhania vyradená a to nielen pri organizovaní podujatí, ale aj stratou kontaktov s osobami pôsobiacimi v oblasti vodných športov. Trestné konanie zasiahlo v jej súkromnom živote aj oblasť záľub a to záľubu poľovníctva, ktorá okolnosť sa prejavila povinným odovzdaním zbrane. Žalobkyňa nemohla vykonávať všetky spôsoby práva a výkonu poľovníctva (loviť zver). Napokon vedené trestné stíhanie zasiahlo do prostredia, v ktorom žalobkyňa žila a pracovala a aj do jej súkromného života. Žalobkyni sa sťažil obvyklý spôsob života a to možnosť nájsť si prácu v oblasti, v ktorej dovtedy pracovala, keďže prácu účtovníčky vykonávať nemohla a aj pri vhodnej pracovnej príležitosti jej táto práca nebola doporučená. Dôsledky vedenia trestného stíhania sa nevyhnutne odzrkadlili aj v jej rodinnom živote - vypočúvaním detí, manžela, čo si vyžadovalo vnútorné vypätie a ich prípravu na plánované úkony trestného konania. V neposlednom rade sa dôsledky trestného stíhania prejavili aj v oblasti vnútorného prežívania pomerne dlhú dobu - 93 mesiacov, počas ktorých bolo vedené trestné konanie. Žalobkyňa má preto nárok popri skutočnej škode aj na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000 Eur, ktorú považuje za primeranú na zadostučinenie. Jej výšku súd určil tak, že za každý rok vedeného trestného stíhania prináleží žalobkyni náhrada vo výške 1.000 Eur a v zostatku náhrada zohľadňuje menované aspekty trestného konania, ktoré sťažili jej obvyklý spôsob života a zasiahli sféru spoločenského uplatnenia a súkromný života a tiež prostredie, v

ktorom žalobkyňa dovtedy žila a pracovala. Na základe vyššie uvedeného sa odvolací súd stotožňuje s priznaním nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur v plnom rozsahu.

30. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného 2/ aj odvolací súd vychádzal z ustanovenia § 1 písm. a/, § 3 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z. z., kedy zodpovedným subjektom za škodu vzniknutú v súvislosti s nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom je štát - Slovenská republika a ústredný orgán štátnej správy, vybavený samostatnou spôsobilosťou byť účastníkom konania/stranou sporu, ktorý za štát len koná je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, keďže škodu spôsobil tento štátny orgán v trestnom konaní - vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, na podklade ktorého bola podaná obžaloba. Rozsudok Okresného súdu Námestovo, ktorým súd žalobkyňu oslobodil spod obžaloby len napravil stav spôsobený vydaním nezákonného rozhodnutia. Do úvahy neprichádza iný pasívne vecne legitimovaný orgán - či už Ministerstvo spravodlivosti SR - § 4 ods. 1 písm. a) alebo Ministerstvo vnútra SR § 4 ods. 1 písm. b), pretože nie sú kumulatívne splnené podmienky tohto ustanovenia. V tejto súvislosti okresný súd v napadnutom rozsudku uviedol rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/289/2014 zo dňa 14.10.2015, v zmysle ktorého ak v trestnom konaní, ktoré sa neskočilo právoplatným odsúdením obžalovaného, prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušného Policajného zboru a podal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, orgánom konajúcim v mene štátu vo veci náhrady škody podľa § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z. z. je od 01.01. 2013 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Voči žalovanému 1/ na základe späťvzatia žaloby (na pojednávaní dňa 04.10.2017) okresný súd konanie podľa § 145 ods. 1 CSP (za jeho súhlasu prednesenom v jeho vyjadrení) zastavil.

31. Odvolateľ vo svojom odvolaní uviedol, že okresný súd z nepochopiteľných dôvodov priznal žalobkyni proti žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom v zmysle § 255 ods. 1 CSP jej mohol priznať nárok na náhradu trov v rozsahu jej čistého úspechu, ktorý v žiadnom prípade nepredstavoval 100%, keďže v časti o zaplatenia sumy 7.600 Eur súd žalobu zamietol. Odvolací súd k uvedenému dáva do pozornosti, že rozhodovanie o trovách konania pri uplatňovaní nemajetkovej ujmy je špecifickým rozhodovaním, pričom je ponechané na úvahe toho daného súdu, ktorý o trovách konania rozhoduje. Okresný súd síce priznal žalobkyni voči žalovanému 2/ nárok na náhradu trov prvostupňového konania v rozsahu 100%, avšak súdny úradník v uznesení pri výpočte trov konania prihliadne na súdom priznanú sumu vzhľadom k sume, ktorá bola žalobkyňou uplatnená.

32. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté rozsudky v napadnutých častiach podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil z dôvodu ich vecnej správnosti. V ostatných odvolaníach nenapadnutých častiach zostal rozsudok neznemený.

33. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd aplikoval ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V predmetnom odvolacom konaní mala plný úspech žalobkyňa, a preto odvolací súd priznal žalobkyni proti žalovanému 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

34. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)